

PÆDAGOGISK LÆREPLAN 2023/2025

Den pædagogiske læreplan udgør rammen og den fælles retning for vores pædagogiske arbejde med børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Læreplanen er et levende dokument, som kort beskriver vores pædagogiske overvejelser og refleksioner med eksempler, der er retningsgivende for det daglige pædagogiske arbejde.

OM SKABELONEN

Denne skabelon henvender sig til jer, som er ledere og pædagogisk personale i dagtilbud. Formålet med skabelonen er at inspirere og understøtte udarbejdelsen af jeres lokale pædagogiske læreplan.

Den grundlæggende ramme for udarbejdelsen af den pædagogiske læreplan er dagtilbudsloven med tilhørende bekendtgørelse, der er omsat i Børne- og Socialministeriets publikation **Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold**, 2018. Det er hensigten, at I skal bruge publikationen, når I arbejder med skabelonen.

Skabelonen indeholder alle de lovmæssige krav til at udarbejde den pædagogiske læreplan. Samtidig understøtter skabelonen jeres overvejelser vedrørende den løbende dokumentation og evaluering af arbejdet med den pædagogiske læreplan.

Den pædagogiske læreplan udgør rammen og den fælles retning for det pædagogiske arbejde med børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse, hvor legen er grundlæggende, og børneperspektivet er tydeligt. Jeres konkrete læreplan giver jer en ramme til at arbejde systematisk med at planlægge, følge op på og videreudvikle kvaliteten i det pædagogiske læringsmiljø i jeres dagtilbud i forhold til jeres børnegruppe.

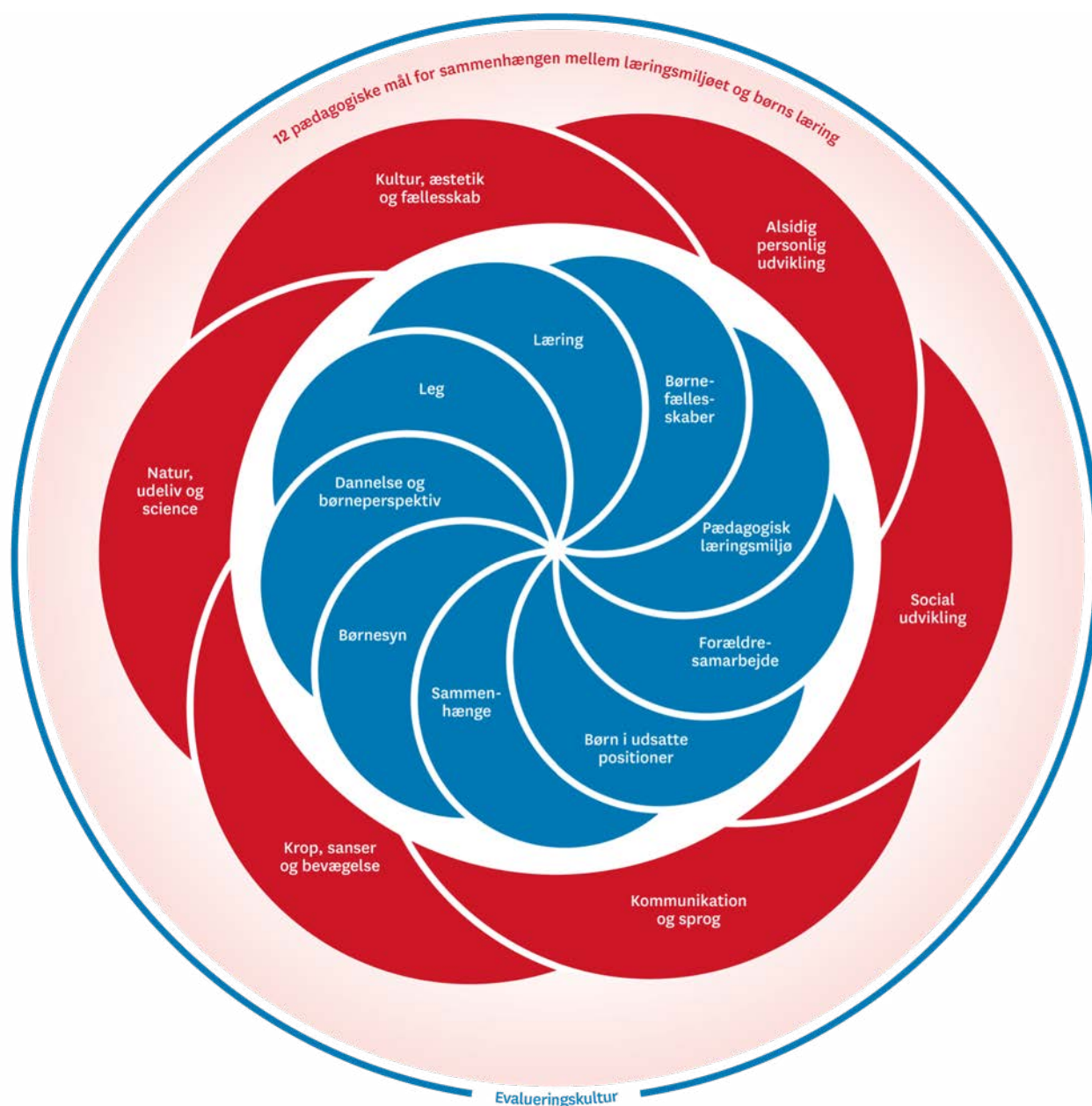
Inden for de krav, der følger af dagtilbudsloven, er det op til jer at beslutte, hvordan I konkret vil arbejde med den pædagogiske læreplan. Jeres læreplan skal være et dynamisk og meningsfuldt dokument, som peger fremad, og som I kan bruge aktivt i den løbende udvikling af den pædagogiske kvalitet og jeres pædagogiske praksis.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold

RAMME FOR UDARBEJDELSE AF DEN PÆDAGOGISKE LÆREPLAN

Den pædagogiske læreplan udarbejdes med udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag samt de seks læreplanstemaer og de tilhørende pædagogiske mål for sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børns læring.

HVEM ER VI?

Molevitten er beliggende i fantastiske rammer, i et nyere byggeri i Carlsberg byen. Institutionens er oprindeligt en samlægning mellem to gode selvejende institutioner på Vesterbro. Fusionen skete tilbage i 2012 og landede endeligt i den nuværende form i 2019. Institutionens normering er på 170 børn fordelt på 5 vuggestuegrupper og 5 børnehavestuer. Af medarbejdere er der pt 36 fastansatte incl. køkken og gårdmand, samt 7-8 vikarer på tidsbegrænsede kontrakter. Medarbejdergruppen er af høj faglighed, og er en god sammenblanding af medarbejdere, som har været her i mange år og andre som er kommet indenfor de seneste år. Vi har ikke en stor medarbejderudskiftning, og alle pædagogstillinger er besat af uddannede pædagoger. Pædagogisk er vi meget inspireret af den norditalienske model med æstetiske læringsmiljøer. Vores fokus på baseret på indretning og sammenhæng i opdeltede legezoner, som børn og voksne navigerer efter. Molevitten var i påsken 23 på studierejse til Pistoria i Norditalien, for at få yderligere viden og inspiration til skabelse af æstetiske læringsmiljøer og bæredygtighed i kreativitet. Alle

tilgængelige rum er derfor udnyttet som læringsrum til leg, motorik eller fordybelse med et tydeligt kreativt præg. Udover stuerne, så udnytter vi ligeledes vores alrum og gode udearealer med tydelige legezoner, for større og mindre grupper af børn. Vi opdeler børnene mest muligt i legegrupper og aktivitet, for at styrke de nære og overskuelige miljøer for børn og voksne. F.eks. har alle stuer i børnehaven faste turdage, hvor de er sikret en ekstra voksen, så stuen kan deles mere hensigtsmæssigt

I det hele taget er Molevitten særdeles turaktive. Vi er beliggende i et spændende område, tæt på Enghaveparken og Søndermarken, som er hyppige udflugtsmål for de kortere ture til legepladser og grønt. Institutionen råder desuden over en bred vognpark, af såvel el-ladcykler som firebørns- barnevogne, så det er relativt enkelt at komme på de lidt længere ture. Vi ligger tæt på Carlsberg station, og derved togtransport der giver muligheder for at komme helt ud af byen.

Vi har som udgangspunkt to pædagoger, samt en

pædagogmedhjælper på alle stuer. Herudover har vi i perioder i løbet af året "4. personer" ansat i faste stillinger i institutionen. 4. personen bruges som ekstraressourcer i det daglige pædagogiske arbejde, men de arbejder på tværs af hele huset. Fordele ved dette er, den enkelte stues faste personale, i videst muligt omfang undgår at blive flyttet til en anden stue ved sygdom, kurser, ferie eller lignende,

hvor det er 4. personen der dækker ind. Stabilitet, genkendelighed og forudsigelighed for børnene i forhold til, hvilke voksne der er på deres stue når de bliver afleveret om morgenen, giver børnene de bedste forudsætninger for en god start på dagen. Det giver børnene tryghed og dermed basis for udvikling.

Molevittens fysiske rammer er som tidligere nævnt af nyere dato, og derfor står institutionen ganske pæn og veludnyttet. Udover vores ti stuer og sammenhængene badeværelser, råder vi indendørs over motorikrum og krearum. Derudover har vi to alrum, som er indrettet med legezoner for henholdsvis vuggestue og børnehaveafdeling, samt stort køkken, kryberum og forskellige personalerum og depoter. Vores udendørsfaciliteter er to atriumgårde midt i bygningen til vuggestuen, samt en stor legeplads til fortrinsvis børnehavebørn og de ældste vuggestuebørn. Vi har ligeledes indrettet legepladserne med legezoner, og har legetøjskasser efter samme princip som indendørs. Desuden råder vi over flere legemiljøer til små og store børn, bålhytte, piratskibe m.v.

PÆDAGOGISK GRUNDLAG

”Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i et fælles pædagogisk grundlag.”

”Det pædagogiske grundlag består af en række fælles centrale elementer, som skal være kendetegnende for den forståelse og tilgang, hvormed der skal arbejdes med børns trivsel, læring, udvikling og dannelse i alle dagtilbud i Danmark.”

”De centrale elementer er:

- **Børnesyn.** Det at være barn har værdi i sig selv.
- **Dannelse og børneperspektiv.** Børn på fx 2 og 4 år skal høres og tages alvorligt som led i starten på en dannelsesproces og demokratisk forståelse.
- **Leg.** Legen har en værdi i sig selv og skal være en gennemgående del af et dagtilbud.
- **Læring.** Læring skal forstås bredt, og læring sker fx gennem leg, relationer, planlagte aktiviteter og udforskning af naturen og ved at blive udfordret.
- **Børnefællesskaber.** Leg, dannelse og læring sker i børnefællesskaber, som det pædagogiske personale sætter rammerne for.
- **Pædagogisk læringsmiljø.** Et trygt og stimulerende pædagogisk læringsmiljø er udgangspunktet for arbejdet med børns læring.
- **Forældresamarbejde.** Et godt forældresamarbejde har fokus på at styrke både barnets trivsel og barnets læring.
- **Børn i udsatte positioner.** Alle børn skal udfordres og opleve mestring i lege og aktiviteter.
- **Sammenhæng til børnehaveklassen.** Sammenhæng handler blandt andet om at understøtte børns sociale kompetencer, tro på egne evner, nysgerrighed mv.”

BØRNESYN

Vores udgangspunkt til alle børn, er at de uanset adfærd og kompetencer gør deres bedste, og det er vores opgave, at give dem de bedste forudsætninger til at kunne udvikle sig yderligere.

Alle børn skal føle sig velkomne i Molevitten hver dag. De skal føle sig set og anerkendt. Når børn er omgivet af varme, omsorgsfulde, indlevende og anerkendende voksne i deres barndom, får de gode byggesten til deres liv som voksne.

Vi tager derfor godt og velkomment imod alle børn, fra de møder ind om morgenen. Alle skal have oplevelsen at blive set og fået muligheden for "at lande" efter afleveringen. Det er derfor vigtigt, at vi får "stemplet alle børn ind" ved at sige godmorgen i øjenhøjde, give knus eller highfive til alle, så børnene får oplevelsen af, at de er værdsatte og noget helt særligt.

Relationer mellem børn og voksne, og børn og børn imellem er fundamentalt for at kunne opbygge gode tætte venskaber. I Molevitten gør vi vores til, at børnene har stabile følelsesmæssige relationer - både børnene imellem men i lige så høj grad til os voksne i institutionen, der omgiver dem i deres hverdag.

Børn lærer af alt hvad vi gør, og alt hvad de ser, og udviklingen kommer deraf, hvad end vi kalder det opdragelse, udvikling eller dannelse. Vi er vigtige rollefigurer for børnene, og deres tryghed og opfattelse af den sociale omverden de befinder sig i.

Målet for vores arbejde er, at når børnene forlader Molevitten og drager videre ud i livet har de nødvendige sociale, personlige og sproglige kompetencer.

Tegn på at vi har nået vores mål, ser vi når barnet;

- Kan mærke egne grænser og har modet til at sige til og fra i forhold til disse
- Er blevet styrket i sit selvværd og selvfølelse, så det tillidsfuldt møder verdenen
- Er blevet præsenteret for en bred vifte af oplevelser gennem deres tid i institutionen, som det tager med sig til yderligere leg, læring og fordybelse

- Har lært betydningen af et godt venskab og et godt fællesskab
- Er livsglad, åben og nysgerrig i forhold til deres omgivelser
- Evner at håndtere egne og andres følelser og adfærd på en hensigtsmæssig måde

DANNELSE OG BØRNEPERSPEKTIV

I Molevitten tager vi vores udviklingspsykologiske afsæt i Daniel Sterns teorier om børns kompetencer. Sterns teorier giver os et fælles afsæt for hvordan vi skal "se" på barnet, så vi undgår at det bliver den enkelte personales egen subjektive mening, der danner baggrund for det der kigges efter, når vi er sammen med børnene.

Stern beskriver hvordan børn udvikler deres personlighed inden for forskellige domæner. Domænerne lægger op til forskellige måder at møde børn på, og har derfor betydning for hvordan vi som voksne skal agere sammen med børnene. Sterns undersøgelser og teorier om spædbarnets udvikling viser, at alle børn er født med evnen til at indgå i relationer med omverdenen, og at det er i disse situationer de lærer, hvordan de selv og omverdenen fungerer.

Med dette teoretiske afsæt i ryggen, er det derfor altafgørende, at vi som medarbejdere vægter at få en nær tilknytning til hver enkelt af de børn, som vi har på vores stue. Vi arbejder derfor ud fra begrebet tilknytnings- og relations arbejde, når barnet (og deres familie) starter hos os i vuggestuen og børnehaven.

Når et barn starter i vuggestue, vil barnet i den første periode kun møde den medarbejder fra stuen, som skal stå for tilknytningen. Barnet vil også være sammen med en lille gruppe af stuens øvrige børn, som vi på forhånd har vurderet, vil være gode til det forestående tilknytnings og relations arbejde. Et roligt og overskueligt miljø gør, at barnet kan lære det nye rum at kende, og have modet til at undersøge stuens legetøj m.m. uden for mange forstyrrelser omkring. I de kommende dage vil barnet møde flere og flere af stuens øvrige børn, ligesom barnet også vil møde endnu en af stuens personaler samtidig med, at det har sin kendte tilknytnings voksne ved sin side.

De første dage er den ene af barnets forældre med inde på stuen – uanset om vi taler vuggestue eller børnehave, og det er den voksne, der står for tilknytningsarbejdet, der vurderer hvornår det er hensigtsmæssigt at forælderen forlader stuen - i første omgang blot for en kort bemærkning på ca.10 – 15 minutter. Med afsæt i barnets reaktioner og velbefindende vurderer og planlægger pædagogen den kommende dag sammen med barnets forælder.

Vi har ingen fast skabelon for hvor længe det tager før et barn er fuldt integreret på stuen, da alle børn er forskellige og har forskellige behov, men som udgangspunkt vil de fleste børn have behov for et forløb af 1 – 2 ugers varighed, hvor barnet langsomt vænner sig til den nye situation det nu befinder sig i. I tilknytnings og relations arbejdet er vi ligeledes opmærksomme på forældrene, da de også kan være udfordret af at deres barn skal starte i institution. Vi er derfor meget opmærksomme på at få fortalt hvad dagen indeholder eller er gået, og hvad der skal ske de næste dage.

LEG

I Molevitten er der skabt plads og rum til leg i alle aspekter af børnenes hverdag. Legen er af stor betydning for barnets forståelse af sig selv og andre og dets relations opbygning. I legen spejler barnet sig i hinanden, og den er med til at barnet udlever og begriber dets omverden. Legen er både det undersøgende og udforskende, som barnet gør for sig selv for at undersøge og forstå. Legen med andre indeholder de mange rollelege, fantasilege og regellege, der opstår i løbet af en institutionsdag, og som medvirker til barnets dannelse og socialisering. Det er derfor vigtigt, at vi giver plads og rum til at alle børn får betingelserne for at kunne lege både selvstændigt og ikke mindst med andre i løbet af dagen.

Der vil være børn der har svært ved at interagere med de andre børn, og vil have svært ved at komme med ind og positionere sig i legen. Derfor er vores rolle at gå foran, bagved og ved siden af i børnenes leg og give barnet redskaber til at komme med ind i legen f.eks. ved at hjælpe barnet med at finde på roller eller figurer i legen, finde passende legeredskaber, eller forhandle med de andre børn.

Det fysiske rum har også en væsentlig afgørelse for legen, og i Molevitten er vi meget opmærksomme på

hvordan man skaber et legende rum, som skaber inspiration til børnenes leg og fantasi.

Vores stuer og alrum er derfor indrettet i legezoner, hvorpå børnene bliver inspireret til henholdsvis fordybelse, bevægelse, lege udfoldelse mm, ved hjælp af visualisering f.eks. billeder på reoler og legekasser, rolige omgivelser i læse/stille zoner, udstyr i køkkenet/dukkekrog, plads i byggeområde og illustrationer ved tegne, spille, perle bord. Alt sammen for at vise børnene hvad de kan lave og lege med, og hvordan de skal interagere i legezone.

Vores pædagogiske opgave er således at arrangere og iscenesætte en stemning, hvor børnene kan gå til en legezone, og lade sig guide ind i legen.

Dette gør vi ved at stille legetøjet sammenhængende an, f.eks. ved at dække et bord og sætte legetøjsmad frem i legekøkkenet når vi møder ind om morgen, så der venter børnene et fint og dækket morgenbord. Vi trimmer hyppigt stuen og alrummene i løbet af dagen, ved at rydde op og gøre klar til nye lege i legezonerne, blandt andet ved at stille biler frem på bilbanen og få sat bøger op på en indbydende måde, så børnene får lyst til at kigge i dem.

Legezonerne har vi ligeledes forsøgt at tage med ud på institutionens udearealer, og skabt nogle områder hvor børnene kan udfolde sig i og lege forskellige lege. På børnehavens legeplads er der f.eks. et sandområde med legehuse hvor der kan sælges sandkager, et piratskib med dertilhørende øde ø, et lille "vildt" grønt område hvor man kan gå på opdagelse efter små insekter, en boldbane, byggeområde med kasser og brædder man kan bygge huler og andre fantasifulde ting med, en gemt tipi, m.m.

Da vuggestuens legepladser er mindre, og derfor lidt svære at opdele i legezoner, benytter vi os meget at legekasser, med f.eks. bolde, en faldskærm, vandlegetøj eller gåbrædder, som man kan tage frem og dermed skabe et rum omkring en leg eller aktivitet og derefter pakke væk igen.

Vi har altid illustrerede billeder på vores legekasserne, hvilket giver overblik, og gør det nemmere for både børn og voksne at rydde op efter legen, og ligge legetøjet ned i de tilhørende kasser. Dette skaber ro og overskuelighed som fordrer legen. Derudover gør det det nemt at finde de ting men vil lege med igen. Hvis legetøjet er i stykker og mangler dele, skal det laves ellers smides ud, så alt legetøj er funktio-

nelt og sjovt at lege med. Det er vigtigt at inddrage børnene i denne proces, ved at snakke med børnene om hvordan man passer på legetøjet. Lade børnene være med til at reparere bøger eller biler, og tale med dem om at man ikke bare kan gå ned og køber nye ting hele tiden. Dette giver dem en betydning af vigtigheden i at passe på tingene.

LÆRING

Læring knytter sig til flere forståelser, f.eks. kognitiv, emotionel, social og kropslig læring. I vores planlægning og udførelse af pædagogisk praksis har vi derfor øje for, at vi skal præsentere forskellige læringsrum og læringsmuligheder for børnene

Læring handler om, at pædagogerne er med til at udvikle færdigheder og kundskaber hos børnene. Vi har derfor læring i fokus, uanset hvad vi laver med børnene, og uanset om der er tale om planlagte pædagogiske aktiviteter såsom morgensamling, temaforløb, ture ud af huset osv. eller de mere spontane aktiviteter, hvor der bliver grebet i børnenes spor her og nu, såsom legen med vand ved håndvask, rollelege fra barnets tandlægebesøg, eller den myre der krydsede vejen på turen.

De pædagogiske læreplaner danner grundlag, for beskrivelsen af børns formaliserede læreprocesser. Som et pædagogisk redskab laver vi ugeplaner som både tilgodeser de planlagte pædagogiske aktiviteter, med sammenhængene og varierende indehold fra de seks læreplanstemaer, med udgangspunkt i det enkelte barn og i børnegruppen. Vi arbejder med at dele børnegruppen op i mindre grupper, da dette giver rum til mere fordybelse, nærvær og ro til koncentration. Derudover er de mindre grupper med til at danne nære relationer og børnefællesskaber. De mindre grupper er nøje sammensat f.eks. ud fra børnenes relationer, alderstrin og hvorvidt børnene kan styrke hinanden i den mindre gruppe.

Når vi skaber rammerne for børns læreprocesser, gør vi det ud fra viden om hvilke aktiviteter, lege og samværsformer, der er alderssvarende og til viden om børns fysiske og mentale udvikling samt kendskab til det enkelte barns nærmeste udviklingszone. Vi er bevidste om at vi har stor betydning for, hvad børn har mulighed for at lære og hvordan de bearbejder det lærte. At der også skabes både fysiske og mentale rum for at læreprocesser kan indlejres i

den enkelte, kræver mentale pauser i hverdagen. En mental pause er f.eks. når børnene leger deres egen leg og får mulighed for at integrere det lærte i legen og gøre sig deres egne erfaringer. Dette er der f.eks. gjort plads til i middagsstunden på legepladsen og i alrummene. Men også middagsluren for vuggestuebørnene og børnehavens hviletid er med til at give børnene en mental pause til bearbejdning.

Vi anvender et begreb 'den pædagogiske bagdør' i vores aktiviteter med børnene. Den pædagogiske bagdør betyder, at et barn altid kan trække sig fra en aktivitet eller pædagogen kan gøre aktiviteten børjelig for barnets deltagelse på et niveau der passer barnet, uden at barnet bliver udstillet. Ligeledes kan der være behov for at skulle tage ekstra hensyn til et barn i de forskellige overgange, som f.eks. i afleveringen, spisningen eller i garderoben, hvor et barn kan have specifikke behov som kræver en større rummelighed og hensyntagen.

Bagdøren kan også bruges til at give barnet en lille pause, for så senere at træde ind i aktiviteten eller legen igen.

BØRNEFÆLLESSKABER

Når et barn indgår i et fællesskab, giver vi barnet mulighed for at tilegne sig sociale, personlige, kulturelle, sproglige og empatiske kompetencer. At indgå i et fællesskab er med til at give barnet et tilhørsforhold til stuen, og gør at barnet føler sig værdsat lige fra det kommer ind i institutionen om morgenen – ikke for dét, barnet kan, men for dét, barnet er. Det nære stuetilhør er med til at danne fundamentet for et godt børnefællesskab, da børnene her lærer, at der skal være plads til alle stuens børn – både de yngre og de ældre, og også til børn der måtte have udfordringer af den ene eller den anden karakter. Børnefællesskaber er med til at lære børnene om empati, og lære at det er nødvendigt at tage hensyn til hinanden.

Ikke alle børn har lige let ved på egen hånd at indgå i leg med andre børn, og derigennem skabe fællesskaber. Her er det vores rolle som pædagoger at skabe de rammer, som gør det lettere for det enkelte barn og børnegruppen som helhed at inkludere hinanden i de fællesskaber der dagen igennem opstår på kryds og tværs i børnegruppen – både når vi er på vores egen stue, men også når vi er på legepladsen og al-

rum, hvor der er børn på tværs af de enkelte stuer.

Hvis et barn har svært ved at komme ind i et fællesskab, kan én metode være, at vi som voksne starter en leg med det barn, der har svært ved at komme ind i de andre børns lege, og derigennem "trækker" de øvrige børn hen til legen, da de er nysgerrige efter at se hvad der sker. Det er nu vores opgave at få inviteret, og inkludert de øvrige børn i legen, og når legen er godt i gang igen trække os fra legen, så børnene kan lege videre på egen hånd. Det kan være nød-

vendigt at vi som voksne flere gange interverer i legen, hvis vi kan se, at legen – og dermed børnefællesskabet – er ved at opløse sig, eller hvis vi kan se, at det barn, der har svært ved at finde sin plads i fællesskabet er ved at trække sig fra legen, fordi legen bliver for kompleks og dermed uoverskuelig. Selvinitierede lege forudsætter en vis mængde ressourcer hos det enkelte barn, og har barnet ikke disse ressourcer i tilstrækkelig grad, skal vi sikre pædagogiske læringsrum i institutionen, hvor barnet får mulighed for at opøve og tilegne sig disse kompetencer.

PÆDAGOGISK LÆRINGSMILJØ

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det enkelte dagtilbud hele dagen etablerer et pædagogisk læringsmiljø, der med leg, planlagte vokseninitierede aktiviteter, spontane aktiviteter, børneinitierede aktiviteter samt daglige rutiner giver børnene mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes.

Hvordan skaber vi hele dagen et pædagogisk læringsmiljø, der giver alle børn mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes?

De pædagogiske læreplaner danner grundlag for beskrivelsen af børns formaliserede læreprocesser. Læring udvikles imidlertid ikke kun gennem bevidste og planlagte forløb, men foregår lige så meget uformelt i forskellige sociale sammenhænge.

I Molevitten skaber og sikrer vi et læringsmiljø af høj kvalitet i samspillet mellem vores fysiske rammer og vores pædagogiske tilgang og møde med børnene og deres forældre i hverdagen. Vi skaber lærings- og udviklingsmuligheder der understøtter børnene ved;

- at planlægge, introducere og igangsætte forskellige aktiviteter
- at møde børnene i de udviklingszoner, de er i eller er på vej til

- at etablere tydelige rammer for deres udfoldelsesmuligheder
- at støtte børnene i at indgå i mange forskellige typer af aktiviteter og praktiske gøremål i hverdagen
- at støtte børnenes muligheder for at lære af hinanden ved at erfare, undersøge og eksperimentere sammen

Vi har tidligere beskrevet hvordan vi i hverdagen arbejder med ugeplaner i forhold til at understøtte børnenes spor, og hvordan vi løbende tilpasser og justerer de lege- og læringszoner de enkelte stuer har. Vi gør det for at stuen hele tiden understøtter den aktuelle børnegrupperes behov. Det er dog ikke altid det er nødvendigt, at vi etablerer eller fjerner lærings- og legezoner. En simpel rokering af de eksisterende zoner på stuen gør, at børnene interagerer og indtager rummet på en ny måde, hvorved ny læring opstår.

Stuerne er i høj grad selvbestemmende ift indhold og tematisering af deres ugeplaner, hvor de tilpasser aktiviteter efter den aktuelle børnegruppens interese-felter, årstiden eller inspiration fra kurser og aktivitetsmuligheder.

Et par gange om året har vi et fælles overordnet tema af 7 – 8 ugers varighed, som vi arbejder med på tværs af huset. Vi har i 2023 arbejdet med temaet "Leg og bevægelse", og i 2022 havde vi et fællestema med overskriften "Krible Krable". Vi er stadig i gang med at eksperimentere med formen på vores projektuger, da vi indtil videre kun har afholdt dem to gange, men vi kan allerede nu se, at der er så mange sidegevinster ved at arbejde på denne måde, at vi har valgt at lade det være en fast del af det pædagogiske arbejde i Molevitten.

Ved det seneste projekt i børnehaven var børnene inddelt i 7 grupper. Børnene var i disse grupper 3 x om ugen, hvor de om formiddagen arbejdede med det fælles overordnede projekt, men med hver deres individuelle tilgang til udførelse af projektet. Den individuelle tilgang er med til at skabe ejerskab for projektet som helhed, og er med til at sikre at der igangsættes aktiviteter som de enkelte personaler og børn begejstres for, hvilket igen smitter af på forløbet. Grupperne dannes så der i hver enkelt gruppe minimum er en uddannet pædagog, som er primus motor i forhold til at sikre planlægning med de øvrige kolleger i gruppen, i forhold til de aktiviteter gruppen gerne vil arbejde med i perioden. Samtidig med at de sørger for at få bestilt eventuelle materialer hjem, som der skal bruges undervejs.

I vuggestuen var børnene ligeledes inddelt i grupper, men her var grupperne på tværs internt i de to teams, der er i vuggestuen. Vi valgte at lave denne model, da der ellers ville være for mange nye ansigter for børnene at skulle forholde sig til, hvilket ville kunne skabe utryghed hos de enkelte børn. I vuggestuen blev der ligeledes arbejdet med projektet 3 x om ugen, men den ene af dagene arbejdede vi internt med projektet med stuens egne børn.

I vuggestuen har vi løbende hen over året modtagelse af nye børn og familier, som gør at vi må tage hensyn til dette, hvis der er sammenfald med den fælles projektperiode. Det betyder i praksis at nogle pædagoger i perioder ikke deltager i det fælles projekt, da vi i stedet er i gang med relations- og tilknytningsarbejde på stuen. Der er også børn der skifter fra vuggestuen til børnehaven i projektperioderne, men

grundet børnenes alder – og fordi børnene i perioden op til deres skift flere gange har været på besøg i børnehaven – kan de nye børnehavebørn godt indgå i de nye på tværs grupper, når blot de er sammen med en kendt voksen fra deres nye stue.

Udover at have fælles projektuger i Molevitten, arbejder vi også med venskabsstuer. Hver stue i vuggestuen har en stue i børnehaven, som er deres venskabsstue, og hvor vuggestuebørnene som udgangspunkt skal starte, når de skal begynde i børnehaven. Det har den store fordel, at børnenes relationer og venskaber bevares i skiftet til børnehaven, samt at forbesøg og tilknytningsforløb bliver meget mere overskuelige for børn og voksne. Da vi ikke selv har indflydelse på, hvilken alder de børn vi får visiteret fra pladsanvisningen har, betyder det, at venskabsstuerne ikke er statiske. Det afhænger af, om der er plads på venskabsstuen på det tidspunkt, hvor børnene skal rykke fra vuggestuen til børnehaven. Vi vurderer derfor hvert halve år, hvordan venskabsstuerne skal sammensættes til næste periode.

En lille måneds tid inden et barn skal skifte fra vuggestuen til børnehaven, planlægger vi besøgsdage på venskabsstuen. Vi planlægger typisk ca. 5- 6 besøg fordelt over 3 – 4 uger afhængig af de enkelte børn, der skal skifte. I starten er en pædagog fra vuggestuen med under hele i besøget i børnehaven, som typisk begynder omkring kl. 9.30. Da børnehavens samling netop er afsluttet her, og børnene er blevet fordelt i de enkelte grupper/aktiviteter, hvorfor der kun er en mindre del af børnehavens børn tilbage på stuen. Formålet med besøgene på venskabsstuen, er at børnene i et roligt tempo lærer den nye stue og deres nye voksne at kende. Mens de stadig har deres trykke base i vuggestuen, og med en kendt voksen fra vuggestuen med på besøget. I takt med at børnene har været på besøg flere gange, begynder vuggestuepædagogen at trække sig fra stuen, så børnene er der på egen hånd, og til sidst når at spise med til frokost en enkelt gang eller to inden de selv starter. I vuggestuen taler vi meget med de børn, der snart skal starte i børnehaven om at de nu skal begynde, men vi taler lige så meget om det med de øvrige børn, så de kommende børnehavebørn ikke bare lige pludselig er "blevet væk" fra stuen, og nogle nye børn er begyndt.

SAMARBEJDE MED FORÆLDRE OM BØRNS LÆRING

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet samarbejder med forældrene om børns læring.”

Hvordan samarbejder vi med forældrene om barnets og børnegruppens trivsel og læring?

I Molevitten vil vi bygge broer mellem barnets to verdener, hvorved barnet ses mere sammenhængende i hjem og institution. Fundamentet for at kunne arbejde med barnet på denne måde, er at skabe et tillidsfuldt samarbejde mellem barnets forældre og institutionen. Det konstruktive samarbejde er en væsentlig forudsætning for familiens tilfredshed og trivsel i institutionen. Et godt og ligeværdigt forældresamarbejde med positiv stemning medvirker til at barnet føler sig tryk, anerkendt og får en mere sammenhængende hverdag.

Vores fundament for at kunne arbejde med børnene på denne måde, baserer sig på vores relation til det enkelte barn, men det baserer sig i lige så høj grad på et gensidigt tillidsfuldt samarbejde med barnets forældre. Vi vil gerne bygge bro mellem børnenes to verdener, så de føler og oplever mest mulig sammenhæng i deres liv. Et gensidigt tillidsfuldt arbejde betyder for os f.eks. at vi fortæller forældrene, hvis vi oplever at der er nogle ting, der er udfordrende for deres børn. Vi taler med forældrene om, hvordan vi støtter op om barnet, mens det er hos os i institutionen, og hvordan de kan understøtte barnet derhjemme.

Vanskelige perioder for barnet kan være af større eller mindre karakter, ligesom de også kan variere meget i tid. Det spænder således lige fra at barnet kan have en 'skæv' dag i institutionen, hvor der ikke er overskud til noget som helst og derfor kan have behov for at komme tidligere hjem end planlagt, over til ændringer i familiestrukturen derhjemme, hvor barnet f.eks. for nylig er blevet storesøster eller storebror eller at forældrene har valgt at flytte hver til sit.

Alt sammen er situationer der påvirker barnet i dets dagligdag hos os, og derfor en viden, som vi har brug for at få fra forældrene.

Vi har netop indført velkomst interview med nye forældre, hvor vi inviterer på besøg 1-2 uger inden opstart, for at få relevante oplysninger om barnet og lave en tilknytningsplan. Vores erfaring er at det er givende og tryk, og familien får kendskab til voksne og omgivelser og ikke mindst at vi får forventningsafstemt og lavet en plan ift. barnets opstart i Molevitten, så den bliver konkret og overskuelig.

Når vuggestuebørn skal i børnehaven bliver forældrene inviteret til en overdragelsessamtale, med en pædagog fra vuggestuen og en pædagog fra børnehaven. Her vil der blive talt om det kommende skift og hvilke ting børnehaven skal være opmærksom på/særlige hensyn til barnet, med udgangspunkt i et overgangsskema vuggestuen samt forældrene har udfyldt før mødet. Derudover vil forældrene høre om hverdagen i børnehaven og strukturen på stuen. Forældrene skal sætte tid af til den nye tilknytningsproces og relations arbejde i de første par uger af barnets børnehavestart. I børnehaven vil den som regel være kortere end i vuggestuen, da barnet allerede har været på besøg en del gange og derfor kender til de voksne og børnene på stuen.

Vi afholder to årlige forældremøder i Molevitten. Det første ligger i foråret, hvor der som udgangspunkt vil være et inspirerende oplæg fra en ekstern ekspert udefra om f.eks. forældreskab, moderne opdragelse, sundhed m.m.

Efterårsmødet indeholder et oplæg fra bestyrelsen, hvordan året er gået og der bliver foretaget valg til

ny bestyrelse. Derefter bliver man opdelt stuevis, hvor man som regel på stuerne vil være en udfoldelsen af hverdagen på stuerne, indblik i hvad der rør sig i børnegruppen og aktuelle emner bliver drøftet, m.m.

Ud over forældremøderne afholder vi obligatoriske individuelle samtaler med forældrene om deres barns trivsel. Den første er en tre-måneders samtale, som både er i vuggestuen og børnehaven, hvor forældrene får en status på hvordan opstarten har været og et indblik i barnets trivsel og legerelationer. Der er også en god lejlighed for forældrene, at få svar på eventuelle spørgsmål, som man ikke nået at stille i hverdagen

Derudover vil der altid være mulighed for at afholde trivselssamtaler løbende i barnets institutionsliv, hvis der er et ønske fra forældrene eller pædagogerens side om at drøfte nogle ting, der ligger ud over den daglige dialog omkring barnet.

Vi har ligeledes obligatoriske 5 årssamtale, som samtidig er indledningen til den overlevering, som skal gives til skolen i foråret i forbindelse med skolestart. Her bliver der drøftet barnets kompetencer på en række områder, som kan styrkes yderligere i hjemmet og institutionen i det sidste halve børnehaven år, før barnet starter i KKFO og skole.

Ved bekymring i børnegruppen eller for et barns trivsel, har vi et eksternt ressource team /supporthold, som består af psykologer, støttepædagoger, tale/høre konsulenter, sundhedsplejersker m.v., vi som fagpersoner kan gøre brug af i forholde til sparring og vejledning. Hvis det handler om et konkret barn vil det altid være i samarbejde og efter aftale/samtale med forældrene.

Vi har flere forskellige hyggelige arrangementer og traditioner i Molevitten:

Blandt andet vores sommerfest som er for hele institutionens børn, voksne og forældre, hvor vi nyder det forhåbentlige gode sommervejr, hygger os med kager og ønsker god sommer.

Sidste år blev sommerfesten afholdt i forbindelse med vores fælles Krible Krable tema, hvor der var opstillet forskellige boder med aktiviteter der træk en tråd til emnet om insekter og udeliv. Vi havde desuden underholdning fra et skønt band, der skabte god stemning og fællesdans på vores legeplads,

som var med til at fuldende et meget vellykket arrangement.

Dette år har temaet været forskønnelse fra vores læring i forbindelse med studierejse til Norditalien. Der havde vi værksteder, hvor forældre og børn lavede pynt og kreationer til vores legepladser, og som ligeledes var en pæn stor succes med kreativitet og samarbejde

Sidste år afholdt vi desuden en Forskønnelsesdag, hvor forældre og børn var med til at udsmykke og optimere vores skønne legeplads og et arrangement, som vi vil gentage fremover.

Vi afholder afslutningsfest for skolebørnene sidst i marts, hvor skolebørnene optræder for deres forældre og stuer, med sang og dans. Denne dag er både en festdag, men som tidlig også en lidt sørgmodig dag, da vi skal sige farvel og tage afsked med en masse dejlige børn.

Vi afholder kaffemik på stuerne både i vuggestuen og børnehaven, hvilket går ud på, at ca. hver tredje måned bliver forældre inviteret på kaffe og kage på deres barns stue til et uformelt og hyggeligt samvær med stuens børn og voksne. I børnehaven vil der ofte også være et lille tema for dage og sidst på året afholder vi en jule-kaffemik med æbleskiver og juleklip.

Vi vægter information og formidling om dagligdagen og hvad der rør sig i institutionen meget højt Vi bruger Aula som kommunikationsplatform, så det kommer ud til alle forældre. Her bliver der mindst en gang om ugen lagt billeder op, samt beskrivelser af forløb eller oplevelser, hvor vi pædagoger begrundere vores refleksioner og begrundelser af aktiviteten.

Som nævnt tidligere bliver der lavet uge eller månedsplaner fra hver stue, som bliver sendt ud på Aula eller vil være at finde på opslagstavler ved hver enkelte stue Ledelsen skriver deres ugebrev om seneste nyt fra institution og bestyrelse, og andre vigtige informationer om f.eks. ferie og arrangementer.

BØRN I UDSATTE POSITIONER

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø tager højde for børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes.”

Hvordan skaber vi et pædagogisk læringsmiljø, der tager højde for og involverer børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes?

Vores grundholdning er som nævnt, at alle børn er unikke og hver især gør deres bedste. Den positive voksenkontakt er helt fundamental for, at barnet føler sig anerkendt og bliver taget alvorligt. Vi skal derfor tage udgangspunkt i hvad barnet kan og dets ressourcer/interesser fremfor at fokusere på de ting barnet ikke behersker.

I Molevitten arbejder vi ud fra vores kendskab til det enkelte barn, og vi tager afsæt i det enkelte barns kompetencer. F.eks. når vi skal hjælpe dem til at kunne indgå i en social relation til de øvrige børn på stuen, eller hvis der er nogle sproglige eller motoriske vanskeligheder, som de udfordres af i hverdagen.

Der kan være mange forskellige årsager til, at et barn i en kortere eller længerevarende periode har brug for en øget opmærksomhed fra vores side. Det kan være at barnet for nylig er blevet storesøster/storebror, og at denne ændring i familiedynamikken i hjemmet er svært for barnet at håndtere – eller svært for forældrene at håndtere, hvilket smitter af på barnet. Det kan også være at barnet mangler sociale kompetencer til at kunne indgå i sociale relationer til de andre børn på stuen, og at dette viser sig ved at barnet bliver udadreagerende, hvilket blot får de andre børn til at trække sig endnu mere.

Nogle børn har så store udfordringer, at de ikke kan indgå i alle dagens aktiviteter og rutiner, på lige fod med de øvrige børn, men deltager på den måde og på det niveau de kan. For at give børnene de samme deltagelsesmuligheder, er vi nødt til at behandle børnene forskelligt. Børn er som udgangspunkt åbne og

accepterende overfor hinanden, og kan godt lære, at ikke alle regler gælder for alle.

Vi skal løbende have opmærksomheden på vores struktur, således vi indretter strukturen efter børnegruppen og især de udsatte børn og ikke omvendt. Vi skal derfor løbende evaluere på vores børnemiljø, så vi kan tilgodese de børn, som ikke trives i vores nuværende eller har vanskeligheder med at indgå i det. Det kan betyde, at man skal dele samlingen i to mindre grupper, så alle finder tryghed og får udbytte af samlingen. Det kan også betyde, at vi har faste pladser til spising og piktogrammer til overgange f.eks. i garderoben, således at hverdagen bliver mere forudsigelig for de børn, der har brug for det.

Som pædagoger har vi mange forskellige redskaber vi trækker på i hverdagen, men nogle gange har vi brug for at få sparring og yderligere vejledning fra eksterne fagpersoner. Her kan vi gøre brug af kommunens ressourceteam eller den socialrådgiver, der er tilknyttet institutionen. Denne sparring kan udmønte sig i, at stuen udarbejder en egentlig handlingsplan med udviklingstiltag for barnet, så der bliver konkret beskrevet, hvordan vi imødekommer barnets udfordringer og behov.

For at give vores børn – og særligt børn i udsatte positioner – lige deltagelsesmuligheder, er vi på de enkelte stuer meget opmærksomme på den måde vi indrette rummet på. Vi sørger for at der er forskellige legezoner til rådighed, og har legezoner der både tilgodeser aktiviteter der kræver ro og fordybelse og legezoner, der giver børnene mulighed for bevægelse. Ved at have mange legezoner og afgrænsede rum i rummet, giver vi børnene mulighed for at kunne fordybe sig i en leg uden at de bliver forstyrret af de andre børn, som også er inde på stuen. Vi ændrer løbende på stuens indretning hen over året, da

selv en mindre ændring i stuens legezoner betyder, at børnene indtager rummet på ny. Ændringerne er dog tilpasset den enkelte børnegrupper behov, så de bliver tilpas forstyrrede i deres leg, hvorved der er basis for ny udvikling og læring.

Som tidligere beskrevet arbejder vi også med børnene inddelt i mindre grupper primært i løbet af formiddagen. At arbejde i mindre grupper er noget alle vores børn profiterer af, men særligt børn i udsatte positioner har god gavn af denne pædagogiske praksis.

SAMMENHÆNG TIL BØRNEHAVEKLASSEN

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan der i børnenes sidste år i dagtilbuddet tilrettelægges et pædagogisk læringsmiljø, der skaber sammenhæng til børnehaveklassen.”

Hvordan tilrettelægger vi vores pædagogiske læringsmiljø for de ældste børn, så det skaber sammenhæng til børnehaveklassen og KKFO?

Hvert år laver vi en gruppe for de børn, som skal starte i skole den kommende sommer, og evt. de børn der er lidt usikkerhed om, hvorvidt de skal starte, og de bliver automatisk en del af Molevittens Skolegruppe.

Den overordnede vision med skolegruppen er at gøre børnene parate til at starte i skole og ruste dem til at håndtere det skoleliv, der venter dem.

Vi har fokus på det enkelte barns færdigheder, sociale kompetencer og evne til at indgå i fællesskaber. På tværs af opgaver, pædagogiske aktiviteter og lege, støtter vi børnene i at:

- Modtage kollektive beskeder. Vi holder morgensamlinger i skolegruppen og igennem hele børnenes institutionsliv, hvor børnene øver sig i at side og lytte og handle på den givende besked.
- Forstå en konkret opgave, f.eks. tegne en bondegård med et gult hus og en brun hest.
- Håndtere en konflikt og hvilke redskaber, som de kan ty til, hvis det er vanskeligt.
- Kunne rumme egne og andres følelser, f.eks.

at kunne forstå og aflæse ansigtsudtryk, kropssprog, grænser og dermed får en forståelse af, hvordan man er en god ven

- Bryde ind på en leg og sige ja til fællesskabet, også når man ikke er helt enig i det, de andre vil lege.
- Behovsudsætte, da det bliver en del af skoledagen at kunne stå i kø, vente på tur m.m.
- Skolegruppen starter op i oktober måned, året før skolestart og fortsætter frem til april. Som udgangspunkt er skolegruppen samlet mindst en dag om ugen og løbende kan det blive til flere gange om ugen alt efter behov.

Molevitten har et tæt samarbejde med de lokale skoler på Vesterbro, hvor vi løbende sparrer med hinanden, så vi ruste børnene bedst og gør overgangen imellem børnehave og skole så tryk og forudsigelig så muligt. Molevitten er i et netværk med Vesterbro Ny skole og andre børnehaver på Vesterbro.

I løbet af det halve år børnene er i skolegruppen, vil de komme på besøg i en KKFO og 0-klasse, så børnene kan se lidt af rammerne på deres kommende KKFO/skoleliv.

Da der er mange skoletilbud i området, er det forskelligt hvor og hvornår børnene starter i skole. Men når vi ved hvilke skoler børnene skal gå på, gør vi

meget ud af at fortælle børnene hvilke andre børn fra institutioner de skal følges med, så der allerede førskolestart kan blive skabt en tryk relation til de venner de skal følges med.

I slutningen af marts slutter skolegruppen med en stor afslutningsfest. Hvor børnene inden festen stemmer om hvad de skal have af spise, der bliver leget og hygget, og til slut optræder skolebørnene for deres forældre og resten af børnehaven med sang, dans og påfund

Skolegruppen er meget populær blandt både børn og det pædagogiske personale, da børnene er så klar på mere læring og større udfordringer, og det giver alt andet lige, mulighed for at arbejde med børnene på et nyt niveau, f.eks. at læse sværere bøger med børnene, tage på længere og anderledes ture ud af huset eller tage i teater til lidt større forestillinger. Dagene med skolegruppen er noget alle børn ser frem til.

INDDRAGELSE AF LOKALSAMFUNDET

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet inddrager lokalsamfundet i arbejdet med etablering af pædagogiske læringsmiljøer for børn”

Hvordan inddrager vi lokalsamfundet i arbejdet med at skabe pædagogiske læringsmiljøer for børn?

I Molevitten betragter vi os lige så meget som en del af nærmiljøet/lokalsamfundet som nærmiljøet/lokalsamfundet er en del af os. Vi mener derfor også, at en del af vores pædagogiske opgave er at give børnene mulighed for at få kendskab til det nærmiljø/lokalsamfund, de vokser op i. Som udgangspunkt har alle vores ture et pædagogisk formål.

Vi har i institutionen ”børnebusser” som er store klapvogne med plads til 4 børn og mindre klapvogne, hvor der er plads til 2 børn som vi kan gøre brug af når vi er på tur. Vi har ligeledes 4 og 6 personers el-ladcykler, så vi også kan komme på ture lidt længere væk og endelig har vi rejsekort i institutionen, når vi skal på de helt lange ture eller hvor det ikke giver mening at gøre brug af vores ladcykler.

Da vi er en del af Carlsberg byen er vi tit på gåture i selve Carlsberg byen, for at kigge på kraner, betonblandere, store maskiner og lastbiler. Vi går rundt i bydelen for at følge udviklingen af de områder der skyder op i denne bydel, men vi gør i lige så høj grad

brug af den øvrige del af Vesterbro og tilbuddene i bydelen som helhed i vores hverdag;

J.C Jacobsens have er en dejlig park med grønne plæner i forskellige niveauer, gamle træer med kroner der hængende giver mulighed for gemme- og titte bøj lege under træernes kroner, samt en mindre sø med en cirkelformet gangsti omkring søen. Gangstien er lavet med sten fra stenbrud i forskellige former og farver, hvilket udover det æstetiske udtryk også udfordrer børnenes motorik, når de går eller løber omkring søen, da foden hele tiden skal tilpasse sig underlaget modsat når børnene går på et fortov, hvor alle fliser ligger i samme højde.

I J.C. Jacobsens have er der også en høj, hvor der ligeledes er bygget en trappe med fliser fra stenbrud, som især for de yngste børns vedkommende kræver fokus og koncentration, både når vi går op, men især når vi skal ned fra højen igen. Herudover er der i haven de store bryggerheste som altid er et besøg værd.

Enghaveparken er næsten vores nabo og et sted vi ofte kommer. Udover at gøre brug af den indhegnede legeplads, der er i parken, gør vi i lige så høj grad

brug af de mange andre tilbud som parken ligger op til f.eks. leg med vand. Ligesom i J.C. Jacobsens have gør vi også her brug af de grønne plæner som giver mulighed for mange gode bevægelseslege. Vi bruger også parken som naturområde hvor vi ser på blomster, planter, fugle- og insektliv.

Vester kirkegård bruger vi som vi ville bruge en skov. Vester kirkegård har et rigt plante- og dyreliv. I foråret går mange ture herover for at følge med i haletudsernes forvandling fra tudse til frø. Derudover er der flere oaser med græs hvor børnene kan løbe og bolter sig uden hensyn til stærkt trafikerede veje. At være på en kirkegård stiller dog nogle andre krav til børnene end når vi f.eks. er i parken, og vores ophold på Vester kirkegård sker derfor i respekt for at det er en kirkegård vi er på, og i respekt for de sørgende der måtte være på kirkegården, når vi kommer.

Parken ved Otto Mønsted kollegiet byder på oplevelser med besøg hos hønsene, trolde skulpturen og legepladsen.

Søndermarken er også en fast bestanddel af vores udflugtsmuligheder hvilket vi tit benytter os af. Specielt de store grønne arealer med masser af plads og højt til loftet, giver børnene nye muligheder for at udfordre deres motorik, stimulere deres fantasi m.m. Vi har ligeledes en institutionskort til Zoologisk Have, som flittigt benyttes gennem hele året.

Vesterbro har mange forskellige **legepladser** fordelt udover bydelen som vi ofte gør brug af f.eks. legepladsen ved Skydebanen, hvor der er plads til boldspil og fælleslege, hvor kroppen kan blive udfordret på en anden måde, da legepladsen er større end vores egen legeplads. Legepladsen ved Skydebanen er dog mest velegnet til børnehavens børn på grund af størrelsen.

Biblioteket ved Kulturanstalten har mange forskellige tilbud som vi flittigt benytter. Biblioteket har i efteråret og i foråret en række teaterforestillinger som kan ses gratis, ligesom de også viser små film i "biografen" på 2. sal, hvor børnene sidder på gulvet og ser 5-6 kortfilm af ca. 30-40 minutters varighed. For mange af vores børn er det deres første møde med teateret eller biografen, og alene det at lyset bliver dæmpet kan virke overvældende på nogle. På biblioteket kan vi også låne bogpakker i tråd med vores aktuelle pædagogiske projekter på stuerne eller lege i de legezoner, der er lavet på børnebiblioteket.

Udover at se film på biblioteket, gør vi også brug af **Valby kino**, hvor der ligeledes gratis kan ses film for vuggestue- og børnehavebørn. Tilbuddet er drevet af frivillige, som står for at fremvise filmene og følge os ind på vores pladser. Her er der tale om en rigtig biograf med røde plyssæder, og børnene får derfor her en anden oplevelse end når vi ser film på biblioteket. Udover at se film i Valby, er der også mulighed for at se film i **Cinematket** i København.

Skal vi lidt længere væk tager vi f.eks. ud til **Naturcenteret på Amager strand** enten på cykel eller med metro, og fordi institutionen er medlem af Grønne Spirer har vi mulighed for at gøre brug af de tilbud der udbydes på Naturcenteret Amager Strand. Her kan der året rundt bookes forløb med en naturvejleder omkring "Et hjem til rejen" ligesom der i sommerhalvåret kan bookes forløb, hvor man kan komme ud på vandet og sejle i kajak. Vi tager også til **stranden ved Valbyparken** eller går på opdagelse på **Sydhavnstippen** og ser om vi kan finde alpakaerne eller nogle af de mange får, der græsser derude.

Om sommeren tager vi i **Kongens have** f.eks. for at høre børne jazz i forbindelse med jazzfestival eller for at se Marionet Teatrets dukketeater

ARBEJDET MED DET FYSISKE, PSYKISKE OG ÆSTETISKE BØRNEMILJØ

Hvordan integrerer vi det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i det pædagogiske læringsmiljø?

Vi vil gerne skabe ro omkring børnene og styrke deres motivation og evne til at holde fokus i et inspirerende miljø. Vi er opmærksomme på, at børnegruppens behov ændrer sig i takt med børnegruppens generelle udvikling, hvorfor vi løbende ændrer i vores fysiske læringsmiljøer på stuerne, så de tilgodeser og stimulerer den aktuelle børnegruppes alder, interesser og behov.

Vores stuer og alrum er tydelige i deres indretning, så de er overskuelige for børnene. Der er i indretningen taget højde for, hvad de forskellige læringszoner skal indeholde, så der både er områder, hvor børnene kan udfolde sig motorisk, og områder hvor børnene kan være fordybet i en leg uden at blive forstyrret af de øvrige børn.

Både i vuggestuen og i børnehaven flytter vi som tidligere skrevet jævnligt rundt på legetøjet og indretningen af legezoner afhængig af hvor meget børnene benytter dem. Nogle gange laver vi større rokeringer, der indbefatter køb af nyt legetøj og materialer til stuerne, men i langt de fleste tilfælde vil blot et simpelt skift af legetøjets placering, pirre nok til børnenes nysgerrighed, og de vil fordybe sig og bruge legetøjet på en helt anden måde i den nye legezone end de gjorde i den gamle. Vi tager hele tiden stilling til hvor meget legetøj der er tilgængeligt for børnene, og om mængden af legetøj er afstemt i forhold til den aktuelle legezone. F.eks. fik alrummets legezone en langt større legeværdi efter vi fik afstemt legetøjet til færre, men mere sammenhængende genstande. Det giver ikke mening at have en kurv med 50 biler, hvis der alligevel ikke kan være meget mere end 3 – 4 børn i legen omkring bilgaragen eller have 20 bøger, når der alligevel kun kan sidde en enkelt voksen sammen med få børn i det runde læsehjørne i alrummet eller i sofaen.

Vi er også opmærksomme på at begrænse 'visuel støj' og almindeligt rod i institutionen. En rodet institution er hverken inspirerende for børn eller voksne at opholde sig i, og opfordrer heller ikke til at barnet skal passe på legetøjet. Vi gør derfor meget ud af, at børnene som udgangspunkt skal rydde op med det de har leget med inden de går i gang med en ny leg eller aktivitet. I vuggestuen vil der ofte være gang i meget legetøj i løbet af dagen, og nogle af børnene har en alder, hvor det mest handler om at tage kurvene med legetøj ned og hælde hele indholdet ud på gulvet. Her giver det ikke altid mening at rydde op 'i samme sekund', men i stedet hjælpes alle med at der ryddes op inden vi skal i gang med vores klokken ni-måltid eller i forbindelse med middagsstunden.

I en institution med mange børn kan det ikke undgås at legetøj indimellem går i stykker, og ikke kan repareres. Når det sker, sørger vi for at smide det ødelagte legetøj ud, da ødelagt legetøj ikke opfordrer børnene til at skulle passe på det.

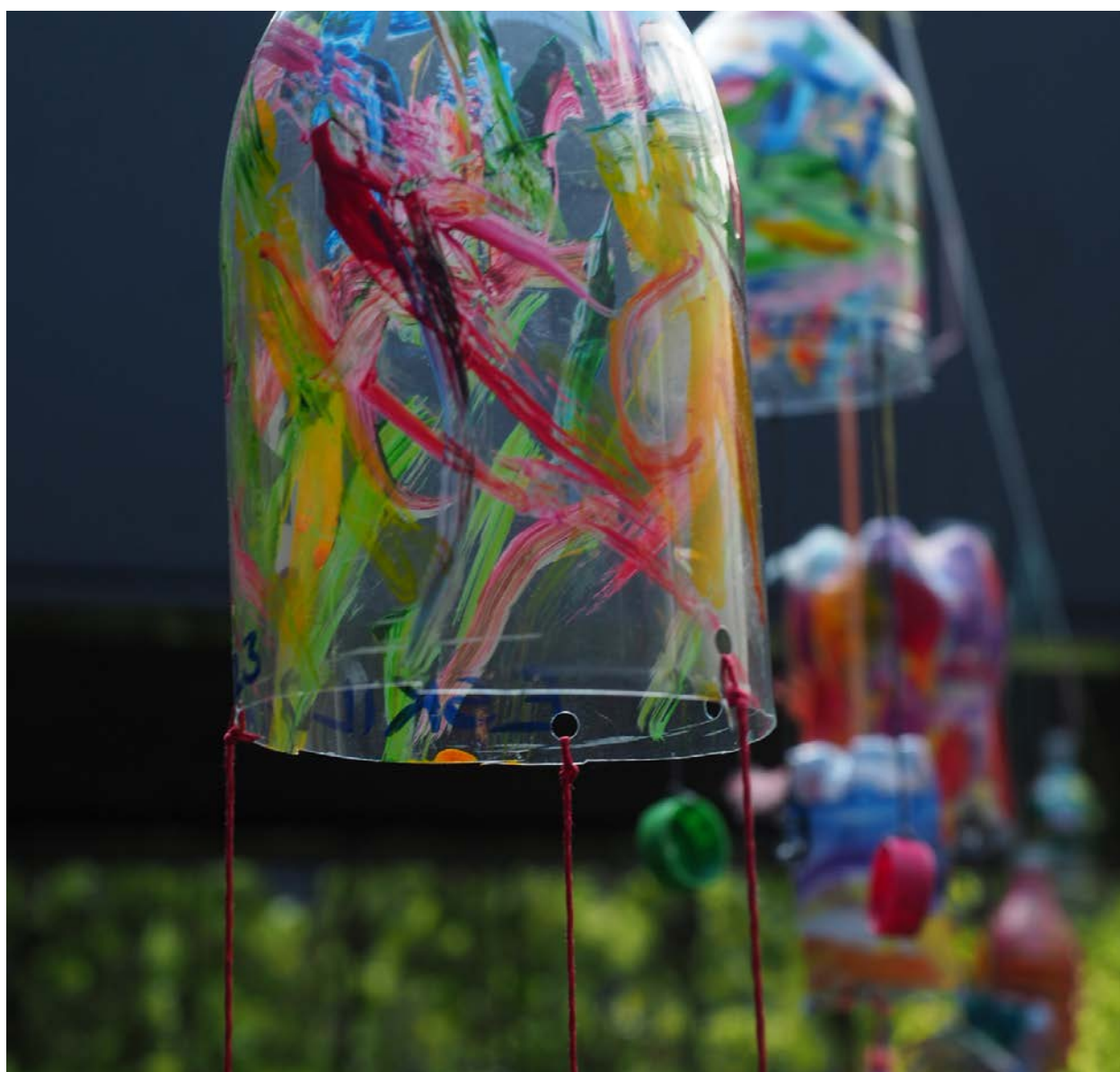
Vi viser barnets kreative spor på stuen og på vores gangarealer. Vi gør meget ud af, at børnenes kreative produkter præsenterer sig ordentligt, og ikke blot er sat tilfældigt op på en væg. Børnenes kreative spor er med til at fastholde børnene i det emne, der aktuelt arbejdes med på stuen, og vi bruger dem ligeledes i dialog med barnet omkring, hvad de har lavet. De kreative spor er således med til at fastholde barnets fokus på emnet over en længere periode, og hjælper barnet med at huske i både fortid, nutid og fremtid. Vi er blevet meget inspireret af genanvendelige materialer efter vores studietur til Pistoria og det har sat et stort og kreativt aftryk på huset såsom pyntede cykelhjul, dåseuroer m.v. Alt sammen noget som børnene fascineres af og giver grobund for samtaler og undersøgelser.

Børnenes psykiske børnemiljø er betinget af nærværende voksne, der har blik og omsorg for alle børn i institutionen, men især for de børn, som står uden legerelationer eller endnu ikke har trygheden til at erobre deres institutionsverden. De behøver i særlig grad en voksen til at guide dem i løbet af hverdagen, og være foran/ved siden af/bagved barnet afhængig af den aktuelle situation.

Nærværende voksne på stuerne, i alrummet og på legepladserne er også en forudsætning for at sprogbrug og konflikter mellem børnene ikke eskaleres, og bliver hårdt og drillende. Børn har ret til at have hemmelige og ugenerte steder rundt omkring i institutionen, da det har en stor værdi i barndommen, men der skal stadig være en voksenopmærksomhed på disse gemmesteder, så der er plads til alle børn, og ikke kun til nogle få udvalgte.

Vi taler med børnegruppen samlet eller i mindre grupper, hvis der er større konflikter eller vi oplever et uhensigtsmæssigt sprogbrug børnene imellem. Vi bruger materialet fra 'Fri for Mobberi' til at understøtte de gode venskaber og børnenes begyndende empati.

Vi har fokus på vores overgange og spidsbelastninger i løbet af hverdagen. Hvis vi oplever at nogle af vores overgange i hverdagen ikke fungerer hensigtsmæssigt, har vi mulighed for at lave en elektronisk Smitte i 'Hjernen & Hjertet', hvor vi arbejder med problemstillingen både ud fra et voksen- og et børneperspektiv, og hvor vi laver konkrete aftaler for indsatser, der skal afprøves i en tidsbegrænset periode. I Smittemodellen aftales det samtidig, hvornår indsatserne skal evalueres, og i evalueringen ser vi på om tiltagene har haft den ønskede effekt eller om de skal justeres og tilpasses yderligere.

DE SEKS
LÆREPLANSTEMAER

ALSIDIG PERSONLIG UDVIKLING

”Alsidig personlig udvikling drejer sig om den stadige udvidelse af barnets erfaringsverden og deltagelsesmuligheder. Det forudsætter engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse.”

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes alsidige personlige udvikling?

- Vi skal understøtte barnet i at få betydningsfulde sociale og kulturelle erfaringer.
- Vi skal understøtte, at barnet udfolder sig som et selvstændigt individ, der kan tage egne initiativer - dog uden at barnet kommer på tværs af de øvrige børn i huset, og indenfor alment accepterede normer
- Vi skal understøtte, at barnet oplever sig selv som en værdifuld deltager i det sociale fællesskab.

Konkrete mål 0 - 3 år:

- At styrke barnets selvværd og selvtillid
- At styrke barnets selvstændighed
- At barnet oplever at være afholdt og værdsat
- At styrke barnets færdigheder i at indgå i et socialt samspil
- At støtte barnet til begyndende fornemmelse for egne samt andres grænser
- At barnet bliver livsdueligt og bliver parat til kommende udfordringer

Konkrete mål 3-6 år, som ovenstående samt:

- At lære barnet at kunne rumme egne følelser og udvise empati
- At give barnet mulighed for at være mest mulig selvhjulpen i hverdagen
- At fortsat støtte udvikling af fantasi og kreativitet

Tegn på læring 0 - 3 år:

- Barnet udviser tryghed og tro på egne evner
- Barnet tager initiativer til påklædning, toiletbesøg m.v.
- Barnet tør afprøve nye ting. Er aktivt og opsøgende i leg, i undersøgelse af legetøj, til samlinger, i forbindelse med kreative aktiviteter og lignende
- Barnet kontakter de voksne eller andre børn, når det behøver hjælp

- Barnet er henvendende og kommunikerende med andre børn og voksne i institutionen
 - Barnet kan med ord eller kropssprog sige til og fra
 - Barnet kan sige stop ved konflikter og/eller give udtryk for behov eller ønsker
 - Barnet er nysgerrigt på større forandringer og arrangementer f.eks. i forbindelse med for-besøg inden intern overgang til børnehaven eller i forbindelse med større arrangementer i institutionen
-

Tegn på læring 3-6 år, som ovenstående samt:

- Barnet deltager aktivt i samlinger og aktiviteter. Barnet bidrager til samlingens dialog og indhold
 - Barnet fortæller gerne om, hvad der optager barnet i øjeblikket eksempelvis i forbindelse med morgens fællessamling på stuen, til frokosten i spisegruppen samt i legeforsøg med børn og voksne gennem dagen
 - Barnet kan over for de voksne eller andre børn give udtryk for egne behov og ønsker
 - Barnet bliver mere og mere selvhjulpent i forbindelse med tøjskift i garderoben, ved spisning og i forbindelse med toiletbesøg
 - Barnet er medskabende i såvel legeforsøg, fortællinger og aktiviteter
-

Sådan vil vi gøre 0 - 3 år:

- Ved at være nærværende, positive og anerkendende voksne
 - Støtte barnet i at udtrykke egne behov og følelser. Se på barnet fra et børneperspektiv
 - Guide barnet i, hvad der grundlæggende er rigtigt og forkert. Vise barnet, hvordan man kan gøre. Give hensynsfulde handlemuligheder
 - Give barnet mulighed for at udfolde sig i musiske og kreative aktiviteter
 - Øge selvværd ved at give barnet succesoplevelser
 - Støtte barnet i øget selvhjulpenthed f.eks. visualisering ved håndvask og toilet
-

Sådan vil vi gøre 3-6 år, som ovenstående samt:

- Støtte barnet i at skabe venskaber på stuen og på tværs af huset
- Etablere små legegrupper og overskuelige legezoner
- Lave aldersopdelte grupper eller grupper afstemt i forhold til det aktuelle pædagogiske mål der arbejdes med
- Støtte barnet i få succesoplevelser. Tage udgangspunkt i hvad barnet udtrykker og i barnets stærke sider og interesser
- Fortsat støtte barnet til større selvstændighed. Vær tålmodig og opmuntrende
- Guide og støtte barnet i at håndtere konflikter f.eks. gennem materialet fra 'Fri for Mobberi' og gennem dialogisk læsning.
- Give barnet mulighed for at sætte præg på dagens rytme og indhold. Inddrage børnene mest muligt til f.eks. eftermiddagens aktiviteter og indhold, kreativitet, turforslag m.v.

SOCIAL UDVIKLING

”Social udvikling er udvikling af sociale handlemuligheder og deltagelsesformer og foregår i sociale fællesskaber, hvor børnene kan opleve at høre til, og hvor de kan gøre sig erfaringer med selv at øve indflydelse og med at værdsætte forskellighed.

Gennem relationer til andre udvikler børn empati og sociale relationer, og læringsmiljøet skal derfor understøtte børns opbygning af relationer til andre børn, til det pædagogiske personale, til lokal- og nærmiljøet, til aktiviteter, ting, legetøj m.m.”

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes sociale udvikling?

- Vi skal understøtte, at barnet oplever tryghed og tillid i deres relationer til voksne og andre børn
- Vi skal understøtte, at barnet inddrages og opmuntres til at være aktive deltagere i fællesskabet.

Konkrete mål 0-3 år:

- At kunne søge trøst og hjælp hos voksne og andre børn
- At lære barnet at lytte og tage hensyn
- At kunne skabe kontakt og omgås andre på en hensigtsmæssig måde
- At barnet ser sig som en del af fællesskabet

Konkrete mål 3-6 år, som ovenstående samt:

- At indgå i meningsfulde venskaber med andre
- At styrke og nuancere fællesskabsfølelsen yderligere
- At kunne samarbejde og have aktiv medindflydelse på beslutninger

Tegn på læring 0-3 år:

- Barnet opsøger såvel voksne som andre børn ved leg og behov. Barnet vil godt tages op i favn af voksne
- Kan spørge andre om hjælp til eksempelvis konflikter omkring legetøj
- Barnet fornemmer, hvis andre børn f.eks. er kede af det. Siger det til voksne. Kan trøste med kram og knus
- Barnet kan vente på, at det bliver deres tur f.eks. ved turskift i leg og samlinger. Barnet lytter til andre ved samling eller spisning

- Barnet viser begyndende omsorg for andre. Barnet lærer at være forsigtig overfor mindre børn
 - Barnet lærer at kommunikere med ord, tegn og kropssprog f.eks. ved behov eller frustration fremfor at græde eller slå løs
 - Barnet bliver opmærksom på de øvrige børn. Begyndende venskaber eller legerelationer med bestemte børn opstår
-

Tegn på læring 3-6 år, som ovenstående samt:

- Barnet viser begyndende forståelse for andres handlinger og følelser. Barnet forstår at andre bliver kede af det, kan trøste, sige undskyld og finde på løsninger (med lidt hjælp fra en voksen)
 - Barnet indgår i fælles lege og knytter meningsfulde venskaber. Barnet kan lege med flere børn og ikke kun de foretrukne
 - Barnet har forståelsen for at være en del af en gruppe. Barnet viser tryghed og aktiv deltagelse i forskellige fællesskaber
 - De ældste børn er gode rollemodeller for yngre børn, tager hensyn og hjælper f.eks. med fodtøj og lynlås
-

Sådan vil vi gøre 0-3 år:

- Ved at være nærværende, synlige og anerkendende voksne. Positiv tilgang til alle børn
 - Lære barnet at aflæse og håndtere andres følelser. Være i børnehøjde, spørge ind til og fortælle barnet, hvordan andre børn har det
 - Lære barnet hverdagssituationer som påklædning, håndvask m.v. at vente på tur og hjælpe hinanden
 - Lære barnet at samarbejde og tage hensyn gennem legeforløb
-

Sådan vil vi gøre 3-6 år, som ovenstående samt:

- Ved at guide barnet gennem konflikter, så det på sigt selv kan løse dem. Støtte barnet ved at være ved siden af, bagved eller foran afhængig af barnets kompetencer
- Lære barnet sociale spilleregler (opleve sig selv i fællesskabet) f.eks. gennem "Fri for mobberi" og skolegruppe
- Faste samlinger (lytte til hinanden, vente på tur)
- Gennem temaer og opdelt grupper om venskaber og gruppetilhør
- Gode og rolige måltider (dække bord, hjælpe hinanden, hente mad, rydde op efter sig selv)
- Leg og aktiviteter, hvor fællesskabet vægtes højt f.eks. kor, turdage og aldersopdelte grupper

KOMMUNIKATION OG SPROG

”Børns kommunikation og sprog tilegnes og udvikles i nære relationer med barnets forældre, i fællesskaber med andre børn og sammen med det pædagogiske personale.

Det centrale for børns sprogtiltagelse er, at læringsmiljøet understøtter børns kommunikative og sproglige interaktioner med det pædagogiske personale. Det er ligeledes centralt, at det pædagogiske personale er bevidst om, at de fungerer som sproglige rollemodeller for børnene, og at børnene guides til at indgå i fællesskaber med andre”

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes kommunikation og sprog?

- Vi skal understøtte, at barnet får et alderssvarende sprog
- Vi skal understøtte, at barnet udvikler sit sprog gennem dagligdags aktiviteter, rutiner og legeforløb
- Vi skal understøtte barnets interesse for tegn, symboler, bogstaver og tal

Konkrete mål 0 - 3 år:

- At styrke barnets udtale, ordforråd, begrebsdannelse, sprogforståelse m.v.
- At barnet udvikler evner til at udtrykke følelser, ønsker og behov
- At barnet kender til sange, rim og remser

Konkrete mål 3 - 6 år, som ovenstående samt:

- At barnet udvikler nysgerrighed og interesse for symboler, tegn, bogstaver og tal
- At styrke barnets selvværd gennem sproglige kompetencer
- At barnet kan forstå en kollektiv besked
- At gøre barnet sprogligt kompetent til skolestart

Tegn på læring 0-3 år:

- Barnet tager initiativ til at pludre og snakke
- Barnet giver udtryk for trivsel og glæde
- Barnet har et alderssvarende sprogbrug. Barnet kommunikerer og respondere ved interaktion med andre børn og voksne
- Barnet bruger kommunikationen til at gøre opmærksom på sine følelser og behov. Barnet kan vise med tegn eller sprogbrug, at det godt vil have noget bestemt
- Barnet indgår i dialog med sine omgivelser. Spørger ind til og kommentere på de ting, der optager det

Tegn på læring 3-6 år, som overstående samt:

- Barnet fortæller på eget initiativ om ting der optager det.
- Barnet tilegner sig ny viden, som det fortæller ud fra.
- Barnet anvender begreber i rette sammenhæng f.eks. ting i naturen, farver og former
- Barnet indgår i hverdagsdialog med personalet og øvrige børn på stuen/i huset. Barnet deltager aktivt i den daglige dialog f.eks. under leg og i spisesituationer

Sådan vil vi gøre 0 - 3 år:

- Kommunikere med barnet i dagens mange nærværende situationer f.eks. i forbindelse med bleskift, måltider og legeforløb
- Bruge åben kommunikation og sprogstrategierne- inddrage barnet i kommunikationen
- Faste samlinger med fokus på genkendelighed i ord og handling, sange og forskellige lege f.eks. gennem sprogkufferter og sanglege
- Flittigt brug af sange, fagtesange, rim og remser både i planlagte aktiviteter og spontant i løbet af dagen
- Ved dialogisk læsning, fortælling af fantasihistorier, inddrage børnene ved at stille åbne spørgsmål de kan svare på
- Ved at sætte ord på handlinger og bruge hyppige gentagelser
- Ved at have 'Barnets hus' med billeder af familien og andre betydningsfulde personer/ting

Sådan vil vi gøre 3 - 6 år, som ovenstående samt:

- Bruge de understøttende strategier i UGLE f.eks. åbne spørgsmål og giv responstid til barnet
- Følge barnets interesser og udvide barnets sprog og sprogforståelse med afsæt i barnets interesse
- Gøre brug af rim og remser samt ordspil
- Opdele børnene i mindre grupper, så der er mere tid til nærværende kontakt med den voksne og mere plads til at blive hørt af de andre børn
- Have længerevarende temaer f.eks. om eventyr, dyr eller hvad der optager/interessere børnene for at styrke deres begrebsdannelse og ordforråd
- Inddrage børnene i samlinger og i de aktiviteter der laves, så kommunikationen bliver gensidig
- Arbejde med bogstaver, tal, ugedage, årstider. Give barnet en forståelse for omverdenen
- Udnyt læsehjørnet, så der bliver et roligt sted til fortælling og fordybelse
- Vi laver barnets mappe med billeder, collager, tegninger m.v. som barnet kigger i og kan fortælle om
- Vi laver temaer f.eks. ferieuro og besøgsbamse, hvor barnet fortæller om, hvad der er hændt i weekenden og i ferien med afsæt i konkrete barnet har med hjemmefra

KROP, SANSER OG BEVÆGELSE

”Børn er i verden gennem kroppen, og når de støttes i at bruge, udfordre, eksperimentere, mærke og passe på kroppen – gennem ro og bevægelse – lægges grundlaget for fysisk og psykisk trivsel.

Kroppen er et stort og sammensat sansesystem, som udgør fundamentet for erfaring, viden, følelsesmæssige og sociale processer, ligesom al kommunikation og relations dannelse udgår fra kroppen”.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø udviklingen af børnenes krop, sanser og bevægelse?

- Vi skal understøtte, at barnet bliver i stand til at udfordre sig selv ved at bruge kroppen.
- Vi skal understøtte, at barnet får selvværd og selvtillid gennem beherskelse og styrkelse af egen krop.

Konkrete mål 0-3 år:

- Læring af beherskelse af egen krop
- Begyndende kropsfornemmelse og kropsbevidsthed
- Øget selvhjulpethed
- Selvstændiggørelse i kreativ udfoldelse f.eks. maling og ler

Konkrete mål 3-6 år, som ovenstående samt:

- Øget kompetencer og selvbevidsthed til at indgå i det sociale fællesskab
- Styrke selvværdet ved øget beherskelse af kroppen (barnet kan mere)
- Beherskelse af finmotorik, således at barnet kan blyantsgreb inden skolestart

Tegn på læring 0-3 år:

- Barnet bevæger sig aktivt og kan forcere og overskue omgivelserne. Vil derfor gerne op og ned
- ad rutchebanen eller slå kolbøtter
- Barnet tør mere (er mere selvstændig i leg, aktivitet og rutiner). Vil gerne prøve det, som de større børn er i gang med

- Barnet danser og hopper rundt til sang og musik. Har rytme til musik og sanglege
 - Barnet bliver mere selvhjulpent. Kan selv tage fodtøj af og på (prøver med resten)
 - Barnet kan pege eller benævne kropsdele
-

Tegn på læring 3-6 år, som ovenstående samt:

- Barnet har styr på benævnelsen af kroppens funktioner
 - Barnet indgår i det sociale fællesskab. Er med til fælleslege, boldspil og naturklatring.
 - Barnet kan gribe og kaste en bold
 - Barnet har overskud til at hjælpe andre. Hjælper med genstridigt fodtøj, lynlåse m.v.
 - Barnet kan tegne, perle og andet finmotorisk. Kan koncentrere sig over længere tid.
 - Barnet begynder at interessere sig for bogstaver, f.eks. skrive eget navn
-

Sådan vil vi gøre 0-3 år:

- Sansestimuli og bevægelsesforløb på stuen og i Rytmehus
 - Sang og dans ved samling, spontant og planlagte forløb
 - Ture til legepladser og grønne områder med rig mulighed for udfoldelse
 - Brug af legeplads året rundt (udnyt legekasserne til aktivitet og bevægelsesbaner)
 - Fordre selvhjulpent i forbindelse med f.eks. måltider og påklædning
 - Vise barnet kreative udtryksformer såsom modellervoks og maling
 - Bage brød og andet bagværk
-

Sådan vil vi gøre 3-6 år, som ovenstående samt:

- Motorik og legeaktiviteter i alle miljøer (stue, legepladser og natur)
- Benyt faldskærme, motorikbaner m.v. både inde og udendørs
- Lav "rum i rummene" også til motorik. F.eks. motorikbane i alrum og atriumgårde
- Igangsæt eller deltag til boldspil, hockey og anden fysisk aktivitet
- Lav yoga, børnemassage og afslapningsforløb (f.eks. efter legeplads)
- Lav sang, dans og bevægelse planlagt eller efter børnenes ønsker og spontanitet
- Øge selvstændiggørelse ift. påklædning, måltider og toilet besøg
- Tage udgangspunktet i børnenes interesser ved kreativitet, således det fanger motivation og lyst

NATUR, UDELIV OG SCIENCE

”Naturoplevelser i barndommen har både en følelsesmæssig, en kropslig, en social og en kognitiv dimension.

Naturen er et rum, hvor børn kan eksperimentere og gøre sig de første erfaringer med naturvidenskabelige tænke- og analysemåder. Men naturen er også grundlag for arbejdet med bæredygtighed og samspillet mellem menneske, samfund og natur.”

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø, at børnene gør sig erfaringer med natur, udeliv og science?

- Vi skal understøtte, at barnet udvikler respekt, forståelse for og glæde ved at være i naturen.
- Vi skal understøtte, at barnet får mærket naturen med alle sanser.

Konkrete mål 0-3 år:

- At barnet får oplevelser af de forskellige årstider
- At barnet bliver præsenteret til planter og dyr
- At barnet får nogle sansemæssige oplevelser ved at være i naturen.

Konkrete mål 3-6 år, som ovenstående samt:

- At barnet får interesse og viden om naturen og miljø
- At barnet kender til planter, dyr og årstider
- At barnet værner om planter og dyrelivet og benytter naturen hensynsfuldt
- At barnet får fornemmelsen af størrelsesforhold og begyndende matematik

Tegn på læring 0-3 år:

- At barnet sanser og er nysgerrigt på naturen. Roder i jord, plasker i vandpytter, leder efter smådyr, klatrer og kravler m.v.
- At barnet sætter ord og handlinger på begreber og fænomener f.eks. vejrets skiften, årstider m.v.
- At barnet har begyndende kendskab til dyr og planteliv, som f.eks. dyr på bondegården eller hvad man kan finde i en skov

Tegn på læring 3-6 år, som ovenstående samt:

- At barnet sætter ord på fænomener om dyre og planteliv
 - At barnet undres over vejret og kender årstiderne
 - At barnet er aktivt, nysgerrigt og videbegærligt, når vi færdes i naturen, f.eks. under
 - krible/krabledage med insektsamlere og akvarier
 - At barnet undersøger naturen med alle sanser (dvs. også tør lugte og smage på det som man
 - ikke lige har kendskab til)
 - At barnet er hensynsfuldt over natur og miljø. Husker at rydde op efter sig og ikke ødelægger blomster og anden natur unødigt
 - At barnet kan matche og forstå begyndende matematik f.eks. tal og mængder
-

Sådan vil vi gøre 0-3 år:

- Dyrke plantekasser og øvrigt grønt på legepladserne. Lave køkkenhave med urter og bær
 - Ude året rundt. Opleve naturens vejrskifte og mærke det med alle sanser
 - Børnene får lov til at udfordre sig aktivt i naturen. (Klatrer og hopper i mudder og vandpytter)
 - Samle ting og materialer fra naturen og bruge dem (spisekastanjer, muslinger og grankogler til pynt osv.)
 - Være gode rollemodeller, ved at værn om naturen og dens ressourcer
 - Flittige ture (f.eks. ZOO, grønne områder og parker, Hareskoven og Dyrehaven)
-

Sådan vil vi gøre 3-6 år, som overstående samt:

- Vi sår planter i bede og passer dem
- Vi finder spiseligt i naturen og plukker det til smagsprøver og tilberedning
- Vi laver mad af indsamlet ingredienser (gerne på bål)
- Vi har krible/krabledage, hvor vi finder insekter og andre smådyr
- Vi laver kreativitet af indsamlet materialer, indtryk og oplevelser fra skov og strand
- Vi samler skrald. Genbrugere det og laver det om f.eks. i en kreativ sammenhæng eller smider det korrekt ud

KULTUR, ÆSTETIK OG FÆLLESSKAB

”Kultur er en kunstnerisk, skabende kraft, der aktiverer børns sanser og følelser, ligesom det er kulturelle værdier, som børn tilegner sig i hverdagslivet.

Gennem læringsmiljøer med fokus på kultur kan børn møde nye sider af sig selv, få mulighed for at udtrykke sig på mange forskellige måder og forstå deres omverden.”

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø, at børnene gør sig erfaringer med kultur, æstetik og fællesskab?

- Vi skal understøtte at barnet får mulighed for kendskab til forskellige kunstneriske og kulturelle udtryksformer udtrykt gennem kreative og musiske aktiviteter
- Vi skal understøtte at barnet får kendskab til danske højtider og traditioner
- Vi skal understøtte at barnet får kendskab til andre landes kultur og kulturelle værdier

Konkrete mål 0 - 3 år:

- Barnet skal præsenteres for musiske aktiviteter som sang, musik, dans og teater
- Barnet skal afprøve musikinstrumenter og deltage i sang og danseaktiviteter
- Barnet præsenteres for og få mulighed for at afprøve forskellige kreative udtryksformer
- Barnet får kendskab til højtider og traditioner
- Barnet får mulighed for at opleve andre kulturer gennem mad, musik, kreativitet m.v.

Konkrete mål 3 - 6 år, som overstående samt:

- Barnet deltager i større arrangementer som teater, udstillinger, biograf m.v.
- Barnet er aktiv deltager i f.eks. teater eller lignende optræden for forældre eller andre børn
- Barnet arbejder kreativt med forskellige materialer, ikke mindst genbrugsmaterialer
- Barnet skal have indblik i andre kulturer f.eks. gennem madlavning eller temadage

Tegn på læring 0 - 3 år:

- Barnet viser glæde og genkendelighed ved kendt musik og dans. Synger med og er aktive
- Barnet er trygt og nysgerrigt ved kreative aktiviteter. Tør godt undersøge og tage fat i materialer
- Barnet viser interesse og kan holde opmærksomheden ved film og teater
- Barnet vil gerne klæde sig ud
- Barnet udviser begyndende kendskab til højtiderne og andre traditioner. Taler om jul og påske
- Barnet viser nysgerrighed for ny og anderledes mad. Vil gerne smage på maden.

Tegn på læring 3 - 6 år, som ovenstående samt:

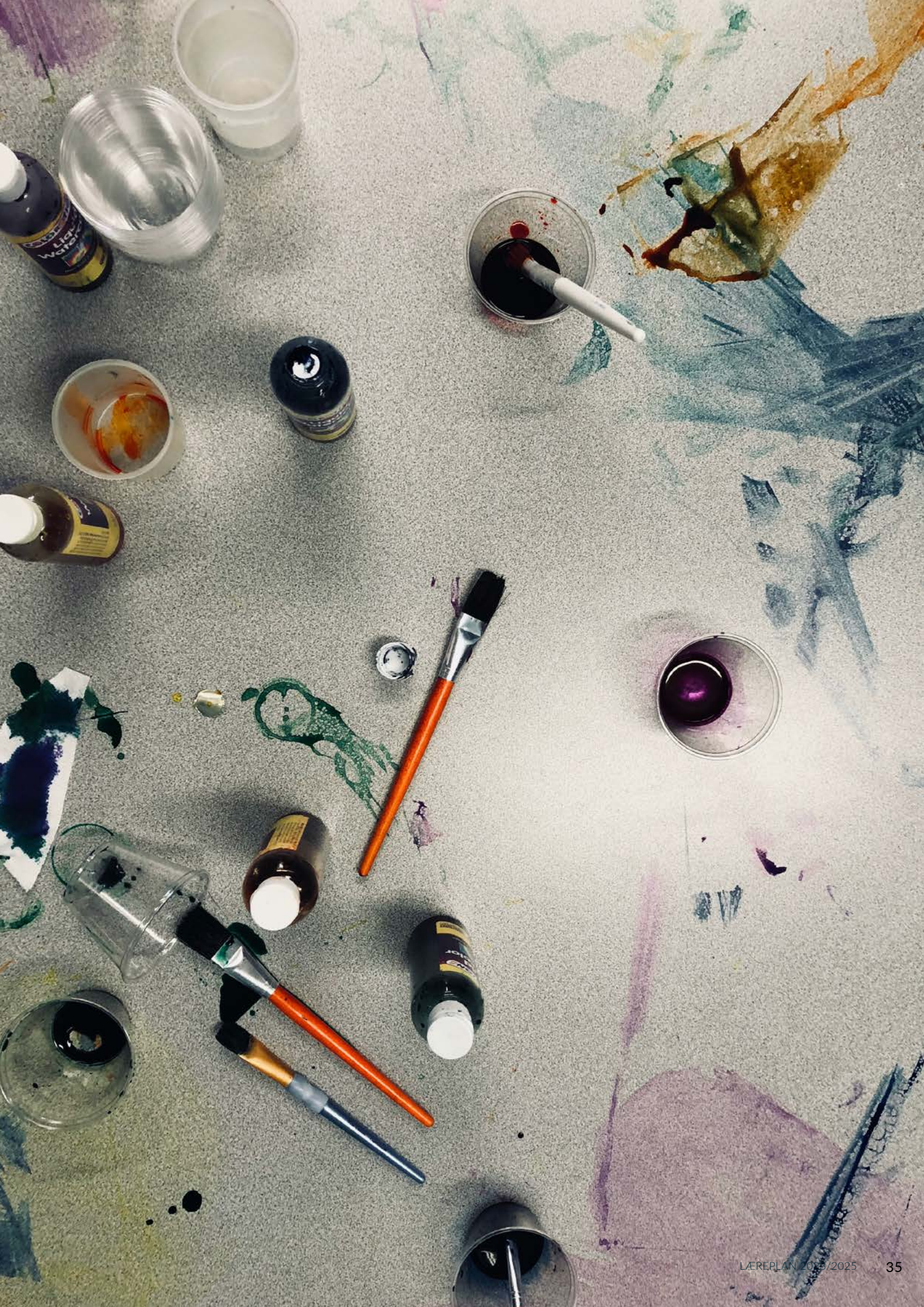
- Barnet efterspørger selv materialer til kreative udfoldelser
- Barnet bruger fantasien og fundne ting til at skabe kreative udtryk
- Barnet kan gengive dele af sange og musikforløb
- Barnet laver uopfordret teater- og rollelege
- Barnet har kendskab til og taler om andres landes særkender, kulturer og mad.
- Tegner f.eks. flag fra andre lande

Sådan vil vi gøre 0 - 3 år:

- Synge såvel kendte som nye sange
- Spille på trommer, rasleæg eller andre musikinstrumenter
- Sang-, rytmik- og danselege enten planlagt eller spontant
- Lave dukketeater
- Have dialogisk læsning og historiefortælling
- Tage på bibliotek, biograf og teaterbesøg i lokalområdet f.eks. Kulturanstalten
- Kreative aktiviteter såsom male, tegne, klippe, lime m.v.
- Lære farvekendskab og præsentere børnene for forskellige materialer som f.eks. fingermaling, ler, modellervoks, papmache
- Lave genkendelige traditioner til højtiderne f.eks. sange, ritualer m.v.
- Præsentere frokostmåltidet for børnene, når madvognen er hentet
- Afholde arrangementer med temaer, hvor børn og personale sammen forbereder rekvisitter, boder, skilte m.m.

Sådan vil vi gøre 3 - 6 år, som ovenstående samt:

- Lave teater, cirkus eller lignende forestillinger
 - Afprøve forskellige musikinstrumenter, spille sammen i orkester f.eks. ved skolebesøg
 - Gå på museumsbesøg eller tage til udstillinger
 - Lave temaforløb om kulturelle værdier som f.eks. "Ferieuro" eller "Mig og min familie"
 - Lave kunstneriske projekter som "Krible/krable", "Eventyrage", "Dukketheater"
 - Skabe kreativitet i værkstedet til udsmykning i institutionen eller sættes ind i børnenes egen mappe.
 - Mappen får de med sig, når de stopper i børnehaven
 - Øve børnene i at fortælle historier ud fra deres fantasi og/eller medbragte rekvisitter
 - Skabe egne traditioner i forbindelse med højtider og andre mærkedage f.eks. julegaver og påskefrokost.
 - Få præsenteret og kendskab til madvarer gennem køkkenets projektperioder som "månedens grøntsag", bogstav- og farvemenu m.v.
 - Afholde julearrangementer og fester med sang, klippe/klister og juletræsdynt og besøg af selveste Julemanden
-

EVALUERINGSKULTUR

Hvordan skaber vi en evalueringskultur, som udvikler og kvalificerer vores pædagogiske læringsmiljø?

Molevitten er organiseret således, at alle stuer har et ugentligt fast stuemøde af en times varighed til planlægning og forberedelse. Det er her stuerne fokuserer særlig opmærksomhed på børn, laver ugeplaner, fordeler opgaver og justerer på rutiner og tiltag.

Stuens to pædagoger har desuden hver femte uge en "faglig dag", hvor de har tre timer til refleksion, planlægning og evaluering af tiltag, temaer og børnesager. Det er også her hvor stuerne afsætter tid til sprogvurderinger og udfyldelse af sprogtrappe og TOPI, forældresamtaler og praktisk forberedelse til aktivitetsperioder. Der er faste vikarer til at dække ind for pædagogerne på de faglige dage, så det ikke går ud over børnegruppen, at pædagogerne er væk fra stuen.

Molevitten holder fredagsmøder for henholdsvis vuggestue og børnehave, hvor vi ser frem mod kommende uge og arrangementer samt hvad der er af opmærksomhedspunkter og udfordringer. Ledelsen samler hver uge op på fredagsmøderne via en "fredagsopsamling" som deles på AULA, så alle får informationen om seneste nyt og kommende uge i Molevitten.

Vi afholder et månedligt personalemøde undtagen i juli og december. Møderne er af to timers varighed og enten fælles eller afdelingsvis. Møderne er typisk med et tema eller opgave som f.eks. udfyldelse af TOPI (trivselsvurderinger) ligesom de sprogansvarlige i børnehaven har et fast punkt til p-møderne. Temaerne er enten afstemt efter pædagogiske udfordringer og politiske tiltag, nedslag fra MED-udvalg eller statusopdatering og evaluering af aktuelle handlingsplaner.

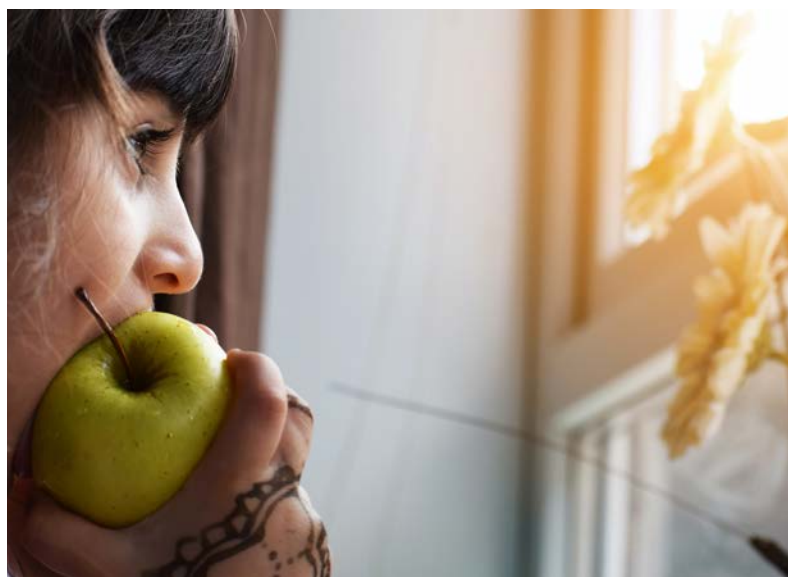
Udover to-tre sprogansvarlige i hver afdeling har vi udvalg for skolegruppe, kreaværksted legepladsudvalg samt ikke mindst festudvalg. Udvalgene mødes hver femte uge, hvor stuemøderne er indstillet, for at planlægge fremadrettet og blive ajour med tiltag, indkøbsønsker og det fremadrettede arbejde.

Endelig har Molevitten to medarbejdere med særlige uddannelse og kompetencer, som hver uge skiftevis har en formiddag til rådighed til udvikling og planlægning, vidensdeling og sideoplæring af nye medarbejdere. Vi har derfor både en koordinator og motorikansvarlig i institutionen, som øvrige stuer og medarbejdere får vejledning, sideoplæring og inspiration af.

Hvordan evaluerer vi arbejdet med den pædagogiske læreplan, som skal foretages mindst hvert andet år?

Tilblivelsen af denne læreplan tilegnes vores 2 pædagoger Lea og Tanja, som siden februar har haft skriveværksted hver anden torsdag formiddag til at skrive og sammenfatte læreplanen. Den har derfor med et meget stort og solidt medarbejderaftryk, hvilket er helt i tråd med intensionen, at læreplanen skal være et fælles ejerskab for institutionens medarbejdere.

Bjarne har bundet alle tråde sammen og revideret hist og her, så læreplanen fremstår sammenhængende. Den bliver fremlagt øvrige medarbejdere til vores personalemøde i september 23. Vi vil til næste års juni p-møde evaluere på dens indhold. Skrivegruppe og ledelse vil til april 24 finde ret egnet værktøj til fællesevaluering sandsynligvis gennem EMU-materiale.

KONTAKT

Hjemmeside

På vores hjemmeside www.molevittenvesterbro.dk findes mere indgående og statisk information om institutionen. Her kan I bl.a. læse mere om vores pædagogik og hvem vi er, finde vigtige datoer og dykke ned i institutionens nøgletal.

Adresse

Molevitten, Vesterfælledvej 58
1799 København V
E-mail: post@molevitten.com

Nyttige telefonnumre

Daglig leder Bjarne: 23 10 64 51
Souschef Carina: 40 19 39 10

Molevittens børnehavestuer

Ulvestuen	40 13 48 72
Zebrastuen	61 24 51 01
Delfinstuen	61 24 51 03
Pingvinstuen	40 22 17 26
Rævestuen	61 24 51 02

Molevittens vuggestuer

Tigerstuen	24 99 63 86
Uglestuen	40 13 48 72
Krokodillestue	40 30 37 67
Elefantstue	24 99 63 87
Løvestuen	40 32 07 52